

Protocol ten behoeve van de overeengekomen specifieke werkzaamheden voor de accountant voor de aanvraag tot vaststelling van de subsidie in het kader van de Regeling subsidie vaste lasten financiering COVID-19 voor MKB-ondernemingen voor de periode april, mei, juni 2021 voor aanvragen tot subsidievaststelling van EUR 125.000 en hoger van ondernemers die controleplichtig zijn in het kader van artikel 2:393 BW

1. Uitgangspunten

1.1. Doelstelling

Dit protocol heeft als doel het geven van aanwijzingen over de reikwijdte en de diepgang van de accountantswerkzaamheden op de door de aanvrager bij het ministerie van EZK in te dienen gegevens voor de 'Aanvraag tot vaststelling voor Tegemoetkoming Vaste Lasten voor MKB-ondernemingen voor de periode april, mei, juni 2021' (hierna: de aanvraag), zoals beschreven in de Regeling subsidie vaste lasten financiering COVID-19 (26 juni 2020, Staatscourant 2020, 34295, laatstelijk gewijzigd bij de regeling van 3 augustus 2021, Staatscourant 2021, 37680). De rapportage die resulteert uit de accountantswerkzaamheden die voortvloeien uit dit protocol wordt gezien als het nader vast te stellen product van een registeraccountant of accountant-administratieconsulent als bedoeld in artikel 393, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, volgens een door de minister ter beschikking gesteld model of een door de minister geaccepteerd document zoals bedoeld in artikel 2.3.12 lid 4 van bovengenoemde regeling.

1.2. Definities

- *Accountant*: een registeraccountant of Accountant-Administratieconsulent als bedoeld in artikel 393, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.
- *Aanvrager*: een natuurlijke of rechtspersoon of diens gemachtigde aan wie namens EZK een subsidie is verstrekt op grond van de Regeling subsidie vaste lasten financiering COVID-19.
- *Groep*: groep volgens regeling artikel 2.3.1. lid 1 van bovengenoemde regeling: twee of meer in Nederland gevestigde ondernemingen als bedoeld in artikel 5 van de Handelsregisterwet 2007, die met elkaar verbonden zijn doordat zij een van de banden, bedoeld in artikel 2, tweede lid, van de algemene de-minimisverordening, met elkaar onderhouden.
- *Omzet*: omzet volgens artikel 2.3.1 lid 1 en artikel 2.3.3. van bovengenoemde regeling.

1.3. Wet- en regelgeving

Op het onderzoek van de gegevens is de volgende wet- en regelgeving van toepassing:

- De voorwaarden en verplichtingen die zijn opgenomen in de Regeling subsidie vaste lasten financiering COVID-19 (verder: regeling).

2. Onderzoeksaanpak

De accountant voert de onderzoekswerkzaamheden uit volgens NBA Standaard 4400N 'Opdrachten tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden'.

Indien er sprake is van (een vermoeden van) misbruik, oneigenlijk gebruik en/of fraude, dan dient de accountant nadere acties te ondernemen in lijn met de Standaard 4400N en overige wet- en regelgeving. Dit betekent dat de accountant indien hij misbruik of fraude tegenkomt, hier een melding van dient te maken bij de bevoegde instantie(s). Voor de Regeling zijn dit RVO en het Ministerie van EZK.

Bij de uitvoering van het onderzoek volgt de accountant de onderzoekspunten die in bijlage 1 bij dit protocol zijn opgenomen.

3. Verslaglegging

De accountant legt de uitkomsten van de werkzaamheden vast in een rapport van feitelijke bevindingen, zoals beschreven in de Standaard 4400N. In bijlage 2 is een voorbeeldmodel opgenomen van een rapport van feitelijke bevindingen.

4. Reviewbeleid

De minister van EZK (en de RVO die deze regeling in mandaat uitvoert) heeft als subsidieverstrekker te allen tijde de mogelijkheid een review uit te voeren of te laten uitvoeren bij de accountant belast met het onderzoek naar de informatie opgenomen in de aanvraag tot vaststelling teneinde na te gaan of het onderzoek met inachtneming van de relevante regelgeving van de NBA en dit accountantsprotocol is uitgevoerd. Deze reviews komen niet in de plaats van andere controles dan wel reviews uitgevoerd door de Algemene Rekenkamer.

De accountant belast met het onderzoek en verantwoordelijk voor het verstrekken van het accountantsproduct bij de aanvraag tot vaststelling stemt er mee in dat de onderzoeksdossiers ten behoeve van bovengenoemde reviews integraal aan de reviewers ter inzage worden gegeven.

Voorts zal de accountant, schriftelijk dan wel mondeling, alle gevraagde gegevens verstrekken die in het kader van voornoemde reviews worden opgevraagd. In dit kader wordt verwezen naar de bepalingen in hoofdstuk 6, paragraaf 1, van de Comptabiliteitswet 2016.

BIJLAGE 1:

Inleiding

Voor MKB-ondernemingen die controleplichtig zijn in het kader van artikel 2:393 BW met aanvragen tot vaststelling van een subsidie van EUR 125.000 en hoger voert de accountant met inachtneming van NBA Standaard 4400N en deze bijlage onderstaande werkzaamheden uit:

I. Groep van verbonden ondernemingen

I.1

De accountant stelt vast dat aan in de aanvraag opgenomen 'Lijst KvK nummers verbonden ondernemingen' met daarin de in Nederland gevestigde verbonden ondernemingen die tot de groep behoren, een onderbouwing door de aanvrager ten grondslag ligt en dat deze onderbouwing aansluit op genoemde lijst en op de door de aanvrager aan de accountant beschikbaar gestelde documentatie.

De accountant baseert zich op de door de aanvrager verstrekte documentatie en argumentatie, waaronder bijvoorbeeld de jaarrekening van het laatst afgesloten boekjaar van de aanvrager, de geconsolideerde jaarrekening van het laatst afgesloten boekjaar waar de aanvragende onderneming in betrokken is, de in het jaarverslag uiteengezette samenstelling van de groep, statuten van de rechtspersoon en het aandeelhoudersregister.

Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling dat de accountant zich een oordeel vormt over de inhoud van de onderbouwing of het daarin gehanteerde groepsbegrip. De accountant stelt uitsluitend vast of er een onderbouwing aanwezig is. De accountant vermeldt in de rapportage welke documentatie aan de lijst ten grondslag ligt. Eventuele verschillen tussen de lijst, de onderbouwing door de aanvrager en de beschikbaar gestelde documentatie vermeldt de accountant eveneens in de rapportage.

II. Kwalificatie van de getroffen MKB-onderneming als MKB-onderneming

II.1

De accountant stelt conform de bepalingen van artikel 1.1 van de Regeling subsidie vaste lasten financiering COVID-19 (waaronder Bijlage 1 van verordening (EU) nr. 651/2014 van de Commissie van 17 juni 2014), vast dat aan de kwalificatie van de aanvrager als MKB-onderneming, een onderbouwing door de aanvrager ten grondslag ligt en dat volgens deze onderbouwing¹:

(1) het totale aantal werkzame personen van de aanvrager, de partnerondernemingen en de verbonden ondernemingen in Nederland en het buitenland ultimo het laatst afgesloten boekjaar is minder dan 250; en

(2) de totale netto-omzet van de aanvrager, de partnerondernemingen en de verbonden ondernemingen in Nederland en het buitenland over het laatst afgesloten boekjaar is hoogstens €50 miljoen; en/of

(3) het totale balanstotaal ultimo het laatst afgesloten boekjaar van de aanvrager, de partnerondernemingen en de verbonden ondernemingen in Nederland en het buitenland is hoogstens €43 miljoen.

De accountant baseert zich op de door de aanvrager verstrekte documentatie en argumentatie, waaronder bijvoorbeeld:

- de 'Lijst KvK nummers verbonden ondernemingen';
- de jaarrekening van het laatst afgesloten boekjaar van de aanvrager en de geconsolideerde jaarrekening van het laatst afgesloten boekjaar waar de aanvragende onderneming in betrokken is
- de door de aanvrager ingevulde SME self-assessment questionnaire conform de algemene groepsvrijstellingsverordening (verordening (EU) nr. 651/2014 van de Commissie van 17 juni 2014) zoals beschikbaar gesteld door de EU en digitaal te bereiken via RVO.nl (www.rvo.nl/subsidie-en-financieringswijzer/subsidiespelregels/ministeries/ministerie-van-economische-zaken-en-klimaat/aanvraag-indienen/mkb-toets)
- de in het jaarverslag uiteengezette samenstelling van de groep, statuten van de rechtspersoon en het aandeelhoudersregister.

Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling dat de accountant zich een oordeel vormt over de inhoud van de onderbouwing of de daarin gehanteerde begrippen. De accountant stelt uitsluitend vast of er een onderbouwing aanwezig is. De accountant vermeldt in de rapportage welke documentatie aan de aanvraag ten grondslag ligt. Eventuele verschillen tussen de aanvraag, de onderbouwing door de aanvrager en de beschikbaar gestelde documentatie vermeldt de accountant eveneens in de rapportage.

---

¹ Gedurende twee opeenvolgende boekjaren conform artikel 4 van Bijlage 1 van genoemde EU verordening.

III. Omzet in de subsidieperiode respectievelijk de referentieperiode
----

III.1

De accountant stelt vast dat de in de aanvraag opgegeven omzet voor de subsidieperiode aansluit op:

- (1) de financiële administratie van de aanvrager;**
- (2) de aan de aangifte omzetbelasting over de subsidieperiode ten grondslag liggende omzet betreffende de aanvrager.**

Eventuele aansluitverschillen dienen door de aanvrager te zijn toegelicht, fouten moeten gecorrigeerd zijn.

Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling dat de accountant zich een oordeel vormt over de inhoud van de onderbouwing of de aangifte omzetbelasting als zodanig. De accountant stelt uitsluitend vast of er een aansluiting en onderbouwing aanwezig is en of deze aansluit op de in de aanvraag opgegeven omzet. Eventuele verschillen tussen de aanvraag, de onderbouwing door de aanvrager en de beschikbaar gestelde documentatie vermeldt de accountant in de rapportage.

III.2

De accountant stelt vast dat de in de aanvraag opgegeven omzet voor de referentieperiode aansluit op:

- (1) de financiële administratie van de aanvrager;**
- (2) de aan de aangifte omzetbelasting over de referentieperiode ten grondslag liggende omzet betreffende de aanvrager.**

Eventuele aansluitverschillen dienen door de aanvrager te zijn toegelicht, fouten moeten gecorrigeerd zijn.

Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling dat de accountant zich een oordeel vormt over de inhoud van de onderbouwing of de aangifte omzetbelasting als zodanig. De accountant stelt uitsluitend vast of er een aansluiting en onderbouwing aanwezig is en of deze aansluit op de in de aanvraag opgegeven omzet. Eventuele verschillen tussen de aanvraag, de onderbouwing door de aanvrager en de beschikbaar gestelde documentatie vermeldt de accountant in de rapportage.

Bijlage 2:

Model Rapport van feitelijke bevindingen met betrekking tot de aanvraag tot vaststelling van de subsidie in het kader van de 'Aanvraag Tegemoetkoming Vaste Lasten voor MKB-ondernemingen voor de periode april, mei, juni 2021'.

Aan: *Opdrachtgever*

Opdracht

Wij hebben overeengekomen specifieke werkzaamheden verricht met betrekking tot de gegevens ten behoeve van de aanvraag tot vaststelling van de subsidie in het kader van de 'Aanvraag Tegemoetkoming Vaste Lasten voor MKB-ondernemingen voor de periode april, mei, juni 2021', zoals beschreven in de Regeling subsidie vaste lasten financiering COVID-19 (26 juni 2020, Staatscourant 2020, 34295, laatstelijk gewijzigd bij de regeling van 3 augustus 2021, Staatscourant 2021, 37680).

Van het formulier 'Aanvraag tot vaststelling Tegemoetkoming Vaste Lasten voor MKB-ondernemingen voor de periode april, mei, juni 2021' (hierna: de aanvraag) is een door ons voor identificatiedoeleinden gewaarmerkt exemplaar bij dit rapport gevoegd. De opdracht heeft als doel opdrachtgever in staat te stellen te voldoen aan 2.3.12 lid 4 van de 'Regeling subsidie vaste lasten financiering COVID-19'. De overeengekomen specifieke werkzaamheden zijn door de Minister van Economische zaken en Klimaat en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland vastgelegd in het 'Protocol ten behoeve van de overeengekomen specifieke werkzaamheden voor de accountant voor de aanvraag tot vaststelling van de subsidie in het kader van de Regeling subsidie vaste lasten financiering COVID-19 voor MKB-ondernemingen voor de periode april, mei, juni 2021 voor aanvragen tot subsidievaststelling van EUR 125.000 en hoger van ondernemers die controleplichtig zijn in het kader van artikel 2:393 BW' d.d. 15 september 2021 (hierna: het protocol)

De opdrachtvoorwaarden zijn omschreven in onze opdrachtbrief van ... (*datum brief opdrachtbevestiging*).

Verantwoordelijkheden

Het is de verantwoordelijkheid van u, de Minister van Economische zaken en Klimaat en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland om te bepalen of de overeengekomen specifieke werkzaamheden toereikend en geschikt zijn voor het hierboven beschreven doel.

Wij hebben onze werkzaamheden verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Standaard 4400N 'Opdrachten tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden' en het protocol. Bij het uitvoeren van deze opdracht hebben wij ons gehouden aan de voor ons geldende relevante ethische voorschriften in de Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants (VGBA).

Werkzaamheden en bevindingen

In deze paragraaf is een beschrijving van de overeengekomen specifieke werkzaamheden opgenomen en doen wij verslag van onze feitelijke bevindingen naar aanleiding van de door ons uitgevoerde werkzaamheden. Wij doen geen uitspraak over de toereikendheid van de overeengekomen specifieke werkzaamheden of over wat de feitelijke bevindingen betekenen voor de vaststelling van de tegemoetkoming op basis van de aanvraag in zijn totaliteit. U en de Minister van Economische zaken en Klimaat en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland zullen hierover een eigen afweging moeten maken waarbij u en de Minister van Economische zaken en Klimaat en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland gebruik kunnen maken van dit rapport van feitelijke bevindingen en eventuele andere beschikbare informatie.

In overeenstemming met de opdrachtvoorwaarden en de 'Regeling subsidie vaste lasten financiering COVID-19', voor aanvragen tot vaststelling van EUR 125.000 en hoger voor MKB-ondernemingen voor de periode april, mei, juni 2021, hebben wij de werkzaamheden verricht zoals deze zijn vastgelegd in Bijlage 1 van het protocol.

Wij wijzen erop dat, als wij aanvullende werkzaamheden zouden hebben verricht, of een controle- of beoordelingsopdracht zouden hebben uitgevoerd, wij wellicht aanvullende bevindingen zouden hebben geconstateerd die voor u van belang zijn.

Inzake de in het protocol voorgeschreven werkzaamheden hebben wij het volgende verricht:

.....

De bevindingen bij de door ons verrichte werkzaamheden zijn als volgt:

- ... (onder verwijzing naar het betreffende onderzoekspunt in de betreffende bijlage van het protocol)
- ... (idem)
- ... (idem)

Beperking in het gebruik en verspreidingskring

Bij het opstellen van deze rapportage is rekening gehouden met de verwachtingen van de beoogde gebruikers. Daarom is deze rapportage alleen bestemd voor (*opdrachtgever*), Minister van Economische zaken en Klimaat en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Op deze rapportage kan niet door derden worden gesteund aangezien derden niet op de hoogte zijn van het doel van de werkzaamheden en de resultaten onjuist kunnen interpreteren. U kunt deze rapportage niet aan anderen afgeven zonder onze schriftelijke toestemming, tenzij wettelijke voorschriften anders bepalen.

Plaats en datum

... (naam accountantspraktijk)

... (naam accountant)